

V. évfolyam, 12. szám.

Elfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

február 11. csütörtök.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Közüzemek házi kezelése.

A városok háztartásának rendezésére mindinkább előtérbe nyomul a közüzemek házi kezelésének eszméje. Külföldi példákra hivatkozva, a közüzemek házi kezelését ajánlják országgyűlési képviselőink is. És mi is programunkba vettük ezt az alapelvet.

Minden eszme azonban mereven felállítva, csak jelszó, igazság és tartalom nélkül.

Első sorban tisztában kell lennünk a közüzemek fogalmaival, hogy distingválni tudjunk és külföldi példákra hivatkozva óvatosan kell mérlegelnünk, hogy a mi sajátos viszonyaink mellett egyáltalán irányadóul szolgálhatnak-e a külföldi tapasztalatok és ha igen, mily mértékben?

Voltaképpen közüzem csak az az üzem, mely a város szükségleteinek kielégítésére van hivatva. Ilyen pl. a közvilágítás, az utcák locsolása, víz-ellenítése, a köztisztaság fentartása stb. De már nem közüzem pl. a magánosok világítása, a magánosok közúti forgalmának lebonyolítása, stb. Szociális szempontból lehet a fölött vitatkozni, hogy az általánosabb szükségleteket szolgáló intézményeket is a város létesítse-e, vagy hogy azok magánvállalkozásnak hagyassanak-e meg?

Kétségtelen, hogy a mai kor gazdasági világeszméjében a szociális szempontok mindinkább nagyobb tért foglalnak és el tudunk képzelni egy olyan szervezetet, melyben nemcsak az utcai forgalmat bonyolítjuk le városi kezelésben, nemcsak a magán házak világítását monopolizáljuk, hanem felállítunk városi pékműhelyeket, városi tejcsarnokokat, mészárszékeket, városi cipész és szabóműhelyeket, városi gyógyszertárakat; szervezünk városi takarékpénztárakat, zálogházakat; építünk városi téglagyárat, városi bérházakat; és hogy még tovább menjünk, még a nyers árukat is házi kezelésben termelhetjük. De ha el is tudjuk képzelni a mai társadalmi szervezet teljes átalakítását úgy, hogy minden általánosabb szükségletet szolgáló üzemet házilag kezeljünk, egyáltalán nem tudjuk elképzelni, hogy ez a szervezet valóban az emberiség boldogulását szolgálja. Hiányzanék ebből a szervezetből a punctum saliens, a magánvállalatok egészséges versenye, a létért való küz-

delem edző ereje, az ambíció, az előre törekvés, a haladás.

Hagyjuk tehát a közüzemeknek nem tekinthető intézményeket a magán vállalkozás részére és csak azon a téren, ahol esetleg nincs meg a kívánatos verseny, vegye föl a versenyt maga a város.

A szorosán vett közüzemeket illetőleg a helyzet egészen másként áll. Ezeknek létesítése a város elsőrangú feladata. De itt se induljunk külföldi példák után, mert a mi viszonyaink teljesen eltérnek a külföldi viszonyoktól — külföld alatt természetesen a művelt nyugatot érve. És különösen ne tévesszen meg senkit a nagy városok példája, mert a nagy városok fogyasztása ugyanolyan kiterjedésű területen a sűrűbb beépítés és a magasabb kultúra következtében aránytalanul nagyobb és ennél fogva az építési és üzemi költségek aránytalanul kisebbek. Ezek a nagyobb üzemek lehetővé teszik a szakszerű és magas nivón álló üzemvezetést, amit a kis üzem nem bír meg.

A városi adminisztrációnak — mint előző cikkeinkben kifejtettük — különös hibája, hogy általában nincs biztosítva a helyes műszaki közigazgatás. Nincs biztosítva még ott sem, ahol véletlenül hivatásos műszaki közegek vannak, mert a műszaki adminisztráció nem a műszaki hivatal, hanem a tanács kezében van. A tanácsban pedig tisztán jogászok foglalnak helyet, jogászok bírálják el nemcsak a műszaki, hanem a gazdasági, katonai, kulturális és közegészségi kérdéseket is, mert nálunk a jogvégtelenség és nem a hozzáértés kvalifikál minden közigazgatási ágra. Ennek a szervezetnek káros hatását a mi városunk kormányzata felismerte és orvosolta is — amennyire a községi törvény keretében orvosolható volt, de a törvény korlátainál fogva teljesen megszüntetni nem állott módjában.

Ebben a szervezetben akadhatnak lelkes, tudni és tennivágyó ifjú munkások, de csakhamar beletűnik a szervezet lassan mozgó kerekeibe, belemerülnek úres aktacsomók elintézésébe és elkopnak, elveszítik munkakedvüket és tetterejüket.

Minden küzdelmük a beteg nagy szervezet sorvasztó erejével szemben meddő marad.

Ily körülmények között — bár elvben föltétlenül hívei vagyunk a közüze-

mek házi kezelésének — a gyakorlatban helyesebbnek találjuk, hogy esetről-esetre mérlegeljük a viszonyokat és ne helyezkedjünk már eleve egy merev álláspontra, melyben kétségtelenül sok elvi igazság van, de a gyakorlatban igen sokszor kedvezőtlen tapasztalatra vezetett.

Nálunk a közüzemek házi kezelésének eszméje a városi javadalmak kezelésénél került felszínre. A városi tanács ugyan a házi kezelés első évének eredménye fölött nem mondott véleményt, mégis — amint a számokat csoportosítottu — úgy tűnt föl, mintha a házi kezelés gazdaságosabb volna. De ha a részletekbe bemélyedünk, arra az eredményre jutunk, hogy a házi kezelés nem volt gazdaságos. Igaz ugyan, hogy több volt a bevétel, mint az előző évben, de ez nem a házi kezelés eredménye, hanem eredménye az újabb javadalmaknak, eredménye a jobb termésnek és eredménye a fogyasztás abszolút és relatív emelkedésének. Magának a házi kezelésnek eredményét nem ezekből a természetes többlet bevételekből, hanem magának a házi kezelésnek költségeiből kell megítélnünk; és akkor azt látjuk, hogy a városi javadalmak kezelése a városnak tetemesen többbe került, mint került előbb a javadalmak bérlőjének. És ebből a körülményből folyik, hogy egy bérlőnek módjában áll, hogy a városnak nagyobb jövedelmet biztosítson. Természetesen a bérleti rendszernél a kezelési költségeknél elérhető megtakarításokkal szemben a bérlőnek a bevételek bizonytalanságával is kell számolnia, ami esetleg kiegyenlíti egymást. De ez nem szól a házi kezelés ellen. Mert hiszen a javadalmak kezelését úgy is lehet vállalati uton biztosítani, hogy pl. a város a bevételek bizonyos százalékát engedi át a kezelő vállalkozónak, vagyis a bevételek bizonytalanságának kockázatát nagy részben magára vállalja. A vállalati kezelésnek olcsósága mellett még az az előnye is van, hogy a házi kezelés kockázatait kizárja.

Házilag kezeli a város az utcák tisztántartását is. Sajnos, nincs módunkban ezt vállalati kezeléssel összehasonlítani, de azt hisszük, nem tévedünk, hogy vállalati kezelés mellett ugyan azért a költségért a vállalkozó többet nyújthatna. És ez a vélemény nem akar egy tisztviselő ellen sem hangulatot kelteni, mert a mai szervezet mellett a dolog

BOGDÁNY ÉS TÁRSA
UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest. VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENNYASSZONYI KELENGYE

szükségleténél sziveskedjék **KRON KÁROLY FIA** céghez **UJVIDÉKEN** fordulni, ahol minták és költségeloirányzatok szives rendelkezésére állanak.

természetében rejlik, hogy az a tisztviselő, akire ez az ízem bizva van — természetesen ismét csak jogász — nem fejtheti ki azt a tevékenységet, mint az a vállalkozó, akinek az utcák tisztántartása a mestersége, a kenyere, akit az eszközök tanulmányában és alkalmazásában senki nem korlátoz, akinek közvetlenül érdekében áll a gépek és munkaerők célszerűbb kihasználása.

A magam ügyében.

— Válasz Juhász Jenőnek. —

Két atya beszélget egymással és egyik a másikat tul akarja licitálni abban, hogy ki mennyit áldoz a fia nevelésére.

— Tanul a fiam rajzolni.

— Az enyim festeni.

— Tanul korcsolyázni.

— Az enyim hegedülni.

— Az én fiam tanul franciául.

Meghökken a másik fia atya.

— Az enyimet nem tanítatom franciául.

— Miért nem?

— Minek tudják a franciák is, hogy milyen nagy számár az én fiam...

Eddig csak azok a szerencsétlen fiskálisok és felsőbbirásági referensek voltak azzal tisztában, hogy Juhász Jenőben, ebben a csizmás vitében micsoda elméláng csapkod fel időről-időre; most azonban, hogy a sajtó hasábjait kereste fel, az újságolvasó közönség tekint fel néma bámulattal ez egészséges felé.

A pipás lovagnak igazán durva és izléstelen támadására röviden válaszolok: ahogy imígyen követkerik.

Ha Juhász Jenő is oly becsületesen és tisztességesen, minden mellékérdeket félretéve teljesíti hivatalában kötelességeit, mint amennyi önzetlenséggel végzem én bár szerényebb körben és bár igénytelenebb tehetséggel feladatokat: lesz az a kancsós herold is annyira „idegen kenyéren” élő — ha nem is tollas, de mindenestre egészséges jószág, mint amennyire tollas — de tollas! — vagyok én.

A tajtékos troubadur shakespearei szellemmel dolgozza fel az én „gazdáai” viszonyomat. Akik ösmerik a helyzetet — és a tajtékos korsó intimebb társaságában is vannak egynéhányan — azok megmondhatják: ki az én gazdám. És ha azoknak sem akar hinni, akkor hivatkozom egy mindennél jobban bizonyító tényre: a Juhász Jenő távozására a függetlenségi kör elnöki székéből. Ez a távozás bizonyítja, hogy nekem csak egy gazdám van: a meggyőződés. Egy gazdám: a lelkiismeretem. Juhász Jenő emiatt a gazdám miatt kotródott el.

Juhász Jenő az igazságról akar velem vitatkozni. Ha a szortyogós pipát durvaságában és izléstelenségeiben követni akarnám, hát itt, mikor az igazságról evvel a törvényszéki bíróval kapcsolatban van szó, egyet-mást mondhatnék. De ezt nem teszem, hanem ehelyett csak röviden kijelentem, hogy multkori cikkemben foglaltakat — egy állításon kívül — mint az igazságnak megfelelőeket fenntartom. Egy állítást visszavonom, érte bocsánatot kérek.

Visszavonom azt, hogy Juhász Jenő Hód-ságban vezető volt.

És bocsánatot kérek a hód-ságiaktól, hogy én őket ezzel meggyanusítottam.

Talleyrand írja egy helyen, az okos embernek azért van nyelve, hogy gondolatait azzal eltitkolhossa.

Megtoldom ezt: a tökkel ütött ember azért vesz kezébe tollat, hogy a világ meggyőződhessék arról, hogy ő nem is olyan okos, mint amilyennek hinné az ember.

Nem szólhatok arról, hogy a kanászi állás betöltéséhez mennyi tisztességtudás kell. Ha nem elfogult, barátjának és cimborájának, a juhásznak erre vonatkozó felvilágosításait szívesen fogadom.

— Pipáljon inkább, tekéntetes uram!

Pap Sándor,
ügyvédjelölt,

a Határőr felelős szerkesztője.

HIREK.

Pro Calabria. A február hó 3-án a délolaszországi szerencsétlenek felségélyezésére rendezett hangverseny nemcsak erkölcsi, hanem teljes anyagi sikerrel is járt. Ugyanis a teljes elszámolás után *tiszta bevételnek* maradt *kettőezernegyvenhét* korona, mely összeget *Demetrovits* Vahdimir dr., polgármester rendezőbizottsági elnök szerdán küldötte a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak Budapestre. Együttal értesítést küldött az Országos Segítő Bizottságnak a megtartott hangverseny ily kiváló eredményéről.

Kaszinói csütörtöki esték. A legközelebbi csütörtöki estén, ma, február hó 11-én este a megnyitót Dr. Piukovich Sándor főgimn. tanár fogja tartani következő című humoros rajzával: „Ifjúkori emlékezés”.

Eljegyzés. Joczits Luka szerb polgártársunk kedves és szeretetre méltó leányát, Zsófiát, akit műkedvelői előadásokon hangversenyeken bemutatott kiváló zenei képzettségéről is városszerte ismernek, eljegyezte Dr. Vujics Sándor zombori ügyvéd.

Vasutas mulatság. Minden tekintetben jól sikerült mulatságot rendezett a helybeli vasutasszövetség a „Napközi otthon” javára, az Erzsébet zsufolásig megtelt termeiben. Először Hoffmann Miksáné urasszony és Kunwald Pál léptek az emelvényre, hogy egy négykezes zongoraszámot adjanak elő. Nehéz részletet választottak az előadás anyagának, Wagner nyitányát a „Rienzi” operához, de a technika nehézségeit a legnagyobb könnyedséggel tudták legyőzni és minden részében élvezetes játékban részesítették a közönséget. Ismét zajos tetszést aratott Dr. Ribiczey Kálmán főispáni titkár, városunk jönevű hegedűművésze. Ez alkalommal Vieuxtemps egy koncertdarabját és Wieniawski egy mazurkáját hallottuk, exakt pontossággal finom nuanceirozással, igazán elragadó művészi előadásban. Egy fényesen került ezután a pódiumra. Holley Béla, aki zongorán adta elő kitűnő finomsággal Suppé „Költő és paraszt” című nyitányát. A darabot orgonán kísérte atyja Holley Lipót, az ügyes komponista. Dr. Piukovich Sándor alkalmi felolvasása következett ezután. Felolvasásának címe volt: „A kis vasutas fia a városban”. Sikerült felolvasását

sűrű tetszésnyilvánítások fogadták. Holley Béla szólója arról győzött meg, hogy nagy tehetség, aki ügyesen kezeli a zongorát és hogy technikája mindenképpen kitűnő. Valóban gyönyörködtünk szólójában. Holley Lipót sajtószertű kuplóját mutatta be végül „Feleségem szervusz” címen. A tánc ezután reggel félhétig tartott fesztelen jókedvben.

Háziverseny. Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium „Sport” köre vasárnap sikerült háziversenyt rendezett. A csapatversenyben győzött a VIII. osztály csapata Breuer Mór, Zahorecz Károly, Mihálovics József, Kalocsay Sándor tanulókkal, az egyéni versenyekben győztek: Kalocsay Sándor VIII. o. Zahorecz Károly VIII. o. Boskovits Zsigmond VII. és Szaich Ottó VII. o. tanulók.

Halálozás. Zsivánovics Zsiván m. kir. erdőmester e hó 5-én hosszas betegség után, életének 51. évében meghalt. Az elhunyt általános kedveltségnek örvendett városszerte s a halála által keltett általános részvét impozáns módon nyilatkozott meg e hó 7-én végbement temetésén.

Evező-sport. A „Danubius” nevű evezős-egylet tagjai a mult évi 24. evezős-idényről kiállított kimutatás szerint, 2137 menetszámban összesen 13,350 kilométerszámot értek el. A 2—4 km. gyakorlatszámba menő uttól kezdve kisebb-nagyobb kirándulások szerepelnek a kimutatásban, melyek közül jelentősebbek a Bánostor-, Titel- és Belgrádba megtett 44, 54 és 96 km. utak, a legnagyobb rekordot Lákits Jócó érte el, aki 208 menetszámban 14675 km. tett meg. Az utána következő Balla Tibor 172 menetrendben 1131 km-ért ért el.

Altisztek bálja. A 6. gyalogezred altisztejei ma csütörtök, február 11-én Mayer vigadótermében hangversenyyel egybekötött jótékony-célú táncvigalmat rendeznek.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Kamenitzky* Sándor ujvidéki pénzügyi számellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá nevezte ki.

Katonai mulatságok. Február 20-án rendezte az ujvidéki, péterváradai és kamenicai helyőrségek tisztikarából alakult rendező bizottság második estélyét. Mint értesülünk, ez a bizottság már most fokozott buzgalommal készíti elő ezt a Ronacher estélyt, mely a magyar társadalom részvételére számít. Mikor ezt hangsúlyozzuk, nem kívánjuk a bizottság működését irányítani, de azt nagyon óhajtandónak véljük a polgárság és katonaság között megőrzendő szép együttműködés szempontjából is, hogy az illetékes tényezők megse feledkezzenek meg arról, hogy végtére ha katonai mulatságok is, mégis csak Magyarországon rendeztetnek. Egy másik dologról is meg kell emlékeznünk, melyet viszont a közönség figyelmébe ajánlunk. A multkori katonai mulatságon olyanok is megjelentek, kik oda meghívást nem kaptak. Valószínűleg oly módon, hogy egyesek a nekik megcímzett meghívókat olyanoknak adták át, kik meghívót nem kaptak. Mint értesülünk, a rendezőség ezután szigorúan ellenőrzi a belépti-jegyeket és azoknak felmutatását fogja kérni. Miért is ajánlatos esetleges kellemetlenségek elkerülése végett a meghívó-jegyeket felmutatás céljából készen tartani.

„Körh...
ily cím ala...
félre nem é...
kórházi fő...
magyar bet...
mert — nem...
dr. most eg...
lésére kért...
inkább sziv...
is meggyőz...
kori közlés...
Trifkovich...
Trifkovich...
„A „Hatá...
számában...
cimen egy...
többek köz...
hogy a vár...
a ki a ma...
kifolyólag...
az új körh...
nem fogják...
házban kv...
tőzsgyöker...
vos csak...
azt vagyok...
telt szerke...
formálva...
még egyet...
sem, ki gy...
naszkodhat...
ven nem v...
értették v...
betegkel...
szorbül be...
gyarul job...
értetni, ug...
szabad az...
is megjegy...
házuakat...
vezettem...
alatt a hiv...
sággokkal...
nevelésge...
nem tudn...
Tűz...
a kémény...
mölcsárus...
csakham...
a közvetl...
tetőzetét...
vizhiány...
zet lokaliz...
kat megm...
tak s csak...
karitás m...
a két nád...
lásán felh...
szállító k...
kár biztos...
A m...
és köhög...
Emulsió...
A S...
Az Emulsió...
lásánál a S...
féle módszer...
jegyét — a h...
kérjük...
lemba ve...

„Kórházépítés.” Lapunk múlt számában ily cím alatt egy napihir jelent meg, mely félre nem érthetően Trifkovich György drt oly kórházi főorvosnak jelölte meg, mint aki magyar betegeivel azért nem tud érintkezni, mert — nem tud magyarul. Trifkovich György dr. most egy beküldött nyilatkozatának közlésére kért fel bennünket, melynek annál is inkább szívesen teszünk eleget, mert magunk is meggyőződünk arról, hogy lapunknak mult-kori közlése téves információ alapján, miután Trifkovich György dr. a következőket írja: „A „Határőr” folyó évi február hó 7-iki számában, a napihirek között „Kórházépítés” címen egy közlemény jelent meg, a melyben többek közt azt is említi a közlemény írója, hogy a városi kórházban egy főorvos működik, a ki a magyar nyelvet nem tudja s ebből kifolyólag azt következteti, hogy ezen főorvost az új kórházban a magyar nyelvű betegek nem fogják megérteni. Miután a jelenlegi kórházban kvülem két főorvos működik, a kik tőzsgyökeres magyarok, ugy az említett főorvos csak én lehetek. Ezen közlemény után azt vagyok hajlandó feltételezni, hogy a tisztelt szerkesztőség az esetről rosszul van informálva. Én kijelentem, hogy a mai napig még egyetlen egy magyar anyanyelvű beteg sem, ki gyógykezelésem alatt állott, nem panaszkodhatott arról, hogy velem magyar nyelven nem volt képes érintkezni, vagy hogy nem értették volna meg egymást. Én a magyar betegekkal magyarul és a szerb betegekkal szerbül beszélek, sőt ha a szerb beteg magyarul jobban képes magát kifejezni és megérteni, ugy vele is magyarul beszélek. Legyen szabad az illető közlemény írójának még azt is megjegyeznem, hogy másfél évig városi kórházunkat magam mint helyettes igazgatófőorvos vezetem és magától értetődik, hogy ez idő alatt a hivatalos érintkezésem az összes hatóságokkal magyar nyelven történt — s így nevetséges azt állítani, mint ha én magyarul nem tudnék.”

Tűz. E hó 8-án 4 óra után valószínűleg a kéménytől, tűz ütött ki Antunovits gyümölcsárus Kamber-utcai kis házában, mely csakhamar lángba borította ugy ennek, mint a közvetlenül hozzá épített ház nádfedelű tetőzetét. Önk. tűzoltóinknak, bár ismét nagy vízhiánnyal kellett küzdeniök, sikerült a tüzet lokalizálni s a közeli, náddal fedett házakat megmenteni. Teljes 4 órahosszat dolgoztak s csak akkor vonultak be, mikor az elakarítás munkáival is végeztek. A tűz nemcsak a két nádtetőzetben, de főleg Antunovics padlásán felhalmozott nagy mennyiségű gyümölcszállító kosarakban talált bő tápanyagot. A kár biztosítás útján nagyobb részben megtérül.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

anyira kellemes izü, hogy azok, a kik nem bírják el a k ö z ö n s é g e s csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti füveg ára 2 K. 50 fillér.

3-4 Kapható minden gyógyszertárban

Felolvasások. Vasárnap a „Beltéri Katolikus kör”-ben, szombaton és hétfőn a külső „Katholikus Kör”-ben voltak előadások vetített képekkel. Az előadás anyaga volt „Magyarország története a honfoglalástól a mohácsi vészig.” Ezen előadások rendezése körül a „Beltéri Katolikus Kör”-ben ez alkalommal Dr. Ámon Pál, Barsy Viktor és Kardos Miksa, a „Külső Katolikus Kör”-ben Geiszler József, Barsy Viktor, Dr. Piukovich Sándor, Gógös Árpád fejtettek ki sikeres tevékenységet.

Longyel-zsidó daltársulat. A budapesti Wertheimer mulató kedvelt magyar lengyel-zsidó társulata vidéki körútjában szerdán és csütörtökön este a Mayer szálló éttermében két hangversenyt rendez.

Részvénytőke emelés. Az újvidéki Ipar-és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság legutóbbi közgyűlésén elhatározta a részvénytőkének 300,000 koronáról 400,000, esetleg 500,000 koronára való emelését s e célból újabb — 210, illetve 220 k. jegyzési árban — részvényeket bocsát ki. Az újabb részvények az eddigi jegyzések után itélve, már is biztosítvák.

Gallovich Jenő színműve. A kolozsvári színház, amely több érdekes új darabot mutatott be már az ideai színházi szezonban is, elfogadta előadásra Gallovich Jenőnek, a D. M.K.E. főtízkdrának „Keresztények” c. színművét. Tárnya a római életből van merítve és nagy hatást várnak a darabtól, amelyet Dr. Janovics Jenő ritka gonddal készít elő előadásra.

Báoskal orvos az egészségügy tanácsban. A belügyminiszter Dr. Thim József apatini járásorvost az országos közegészségügyi tanácsba rendkívüli tagul nevezte ki.

Nyomor elől a halálba. Balázsevics Marindin Lajos 36 éves szabadkai nagyszámos lakásának gerendájára felakasztotta magát. A szerencsétlen embert a nyomor kergette a halálba.

Kivándorlás a megyéből. F. é. január havában Bács-Bodrog megyében 1105-en váltottak utlevelet Amerikába, 96-an Németországba, 30-an Szerbiába, 7-en Romániába és 1 Bulgáriába.

Érdekes lelet. Verbászon a régi zsilipet elbontották, hogy ujjal cseréljék föl. A bontási munkát során megtalálták az alapban elhelyezett emlékiratot, mely 1794. évről szól. Az az érdekes, hogy az irat nem papírra, sem pergamenra, hanem ezüst lapra van véve. Az emlékirat szövege latin. Ezt az ezüst lapot most az újra épült zsilip alapzatba ismét elhelyezik, de melléje tesznek ugyanoly nagyságú ezüst lapot, melyen a mai események lesznek megörökítve.

Ismeretterjesztő előadások. A „D.M.K.E.” ideai ciklusában még három felolvasás lesz és pedig Dr. Brozovszky Nándor „A gyermek” címén, Dr. Piukovich Sándor „Népköltészet a keleten” címén, Dr. Zoltán Sándor „A halálbüntetés” címén fognak értekezni.

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok Wagner testvéreknel Ujvidéken.

Nyilt-tér.

Hallgassa csak meg, mit csinál a Meyer?

Ez az ember a rossz évszak kezdetén mindig 50 márkáért szodeni ásványpasztillát vásárol — természetesen csak a valódi Fay-félet, mert csekélyebb értékűt Meyer nem vásárol. A pasztillát elfogyasztják az alkalmazottak, ha meghűtötték magukat és egészségesek maradnak. A tréfa ára igaz, hogy 50 márka, de a Meyer személyzetéből

jóformán soha sem hiányzik senki és kineveti a többiek, a kik a szezon teljében nem tudnak magukon segíteni; mert személyzetük fele beteg. Fay valódi szodenije ugyanis par excellence szer minden meghülés ellen. 1 korona 25 fillérért kapható minden e szakmába vágó üzletben, de utánaatot határozottan vissza kell utasítani.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

907. szám tkvi 1909.

Árverési hirdetmény.

Brüll Ede és fia újvidéki cég végrehajtónak Tényi Vilmos és neje, Szerencsés Mária temerini lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1366 kor. 64 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 5-től járó 6%, kamatai, 105 kor. 70 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 33 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az újvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő, a temerini 321. sz. betétben A. † 1. sorsz. alatt. Tényi Vilmos és neje, Szerencsés Mária tulajdonául felvett 94. hr. 352. ö. i. sz. jószágtestre 1600 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1909. évi április hó 14. napjának d. u. 3. órája Jemerin községhezához tűzetik ki.

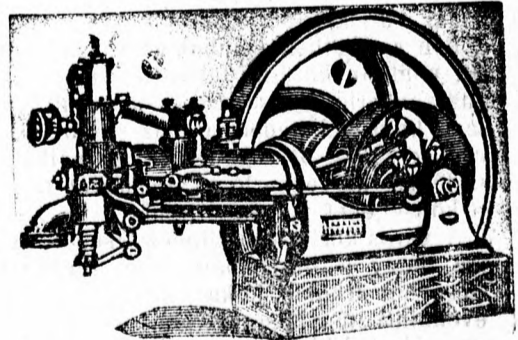
1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fog.

4. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, azaz 160 korona készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-ső napján 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eilsmervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1909. évi január hó 28-án.

Molnár,
kir. tszéki bíró.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Drezdai Motorgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb

MOTORGYÁRA

szállítja az elismert

legtökéletesebb-, legtartósabb, legszabatosabb

járasú, legbiztosabb és legolcsóbb üzemi

Benzin-, Nyersolaj-,
Gáz, Acetylen-,

Szivógáz- 3-12

Motorokat és Lokomobilokat.

Vezérképviselő és raktár Gollért Ignác és Tsa Budapest, Teréz-körút 41. Telefon: 12-91.

Feltűnően szép, jó, elegáns és olcsó!
Teljes kávéházi, szállodai és minden egyéb berendezéseket legjobban vásárol

BRUMMEL TESTVÉREK

ajánlják megnyitni és óriási választékú fa-, vas-, réz- és kárpitos-butorterméiben

UJVIDÉKEN, KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
az Örmény-templom mellett.

Bátrak vagyunk Ujvidék és környéke n. é. közönségének figyelmét új vállalatunkra felhívni, egyben arra kérni, hogy szükséglete esetén első sorban is terméinket — **vétalkényszer** nélkül — meglátogatni sziveskedjék. Összehasonlításaink a világ elsőrangú gyárosaival azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy nagybecsült vevőink legmesszebbmenő igényeit is kielégíthetjük. Továbbá szíves tudomásul szolgáljon, hogy nagy súlyt fektetünk **kárpitos-és díszítő-munkáinkra.**

Teljes hálószoba-berendezés készletben:

2	fényezett szekrény
2	ágy
2	éjjeli szekrény
1	mosdó állvány
1	tükör kerettel
4	szék
1	asztal

Az egész készlet csak 137 forint.

Rendelések és javítások pontosan eszközöltetnek és házhoz szállítanak.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedezve, maradunk kitűnő tisztelettel
4-52 **Brummel Testvérek.**

Elvünk: Nagy forgalom, kevés haszon!

2944. sz.

Kig. 1909.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közönsége a város tulajdonát képező s az illetékes kulturális hivatal tervei értelmében lecsapolt körülbelül 650 katasztrális holdat kitevő nagyréti földeket hat évre berbeadni óhajtván, e célból 1909. évi február hó 25-én délután 4 órakor a városház kis tanácstermében zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

A haszonbérlet lényeges feltételei a következők:

1. Haszonbérlet köteles a haszonbérbe vett területet a haszonbérleti idő első felében felszantani, a sáttól, sáttól és minden gyomtól megtisztítani s azt a haszonbérlet lejártával szántásra alkalmas tiszta állapotban átadni.

Ha haszonbérlet ezen kötelezettségének a kitűzött időben akár egészben, akár részben eleget nem tesz, szerződésességét követel, ami a haszonbérletéből való kizárását vonja maga után.

Ebben az esetben jogában áll a városnak az ezen pontban körülírt telkesítési munkálatokat haszonbérlet költségére fogatosítani.

Ezen költségek fedezésére az alább kikötött óvadék egész összegében felhasználható, köteles lévén haszonbérlet az óvadékot felülhaladó költségeket is megtéríteni.

2. A város közönsége kötelezettséget vállal arra, hogy a haszonbérlet területén levő lecsapoló árkokat jó karban tartja, azoknak évenkénti tisztításáról gondoskodik, az árkokon a jószívfoki szivattyutelephoz lefolyó vizet saját költségén kiszivattyuztatja, a szivattyutelep gépberendezését megrongálás esetén sürgősen kijavíttatja.

Kötelezettséget vállal továbbá a város arra, hogy a lecsapolási művelet kiegészítéséül szükségesnek mutatkozó mellékcsatornákat, hidakat és átvezetéseket saját költségén, de legfeljebb 10.000 korona összköltség erejéig elkészítteti.

3. Haszonbérlet köteles ajánlatának elfogadása után szerződési kötelezettségeinek biztosítására 30.000 korona óvadékot adni, mely óvadék az 1. pontban körülírt telkesítési munkálatok fogatosítása után visszaadatik.

A haszonbérlet részletes feltételeit tartalmazó szerződési tervezet a város gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt betekinthető s érdeklődőknek másolatban is kiadatik.

h

Felhivatnak mindazok, akik az említett rétföldeket haszonbérbe venni szándékoznak, hogy a városi pénztárnál készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban előzőleg már bantpénzül letett 5.000 koronáról szóló nyugtával vagy postai feladóvévénnyel felszerelt zárt ajánlatukat legkésőbb 1909. évi február hó 25-ik napjának délelőtti 11 órájáig a város polgármesterénél nyújtsák be.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataikban a holdanként felajánlandó évi bért számokkal és szavakkal kiírva kitenni.

Az ajánlatokban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő az ezen hirdetményben említett haszonbéri szerződés tervezetét ismeri s az abban foglalt feltételeket magára kötelezőnek elismeri.

Csak szabályszerűen kiállított és aláírt, peeséttel lezárt és Ujvidék szab. kir. város polgármesterének Ujvidék — Ajánlat a nagyréti földek haszonbérlete ügyében a 2944/kig. 1909. számú versenytárgyalási hirdetményre felirással ellátott borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a törvényhatósági bizottság márciusi közgyűlésében hozandó határozatának jogerőre emelkedéseig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között a felajánlott haszonbérre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Ujvidék sz. kir. város tanácsának 1909. évi február hó 4 napján tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimír,
polgármester.

1-3

4. szám. vhtó. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1908. évi 21315/P. számú végzése következtében dr. Dávidovác Milán ujvidéki ügyvéd javára 150 kor. s jár. erejéig 1908. évi november

Távbeszélő 87.

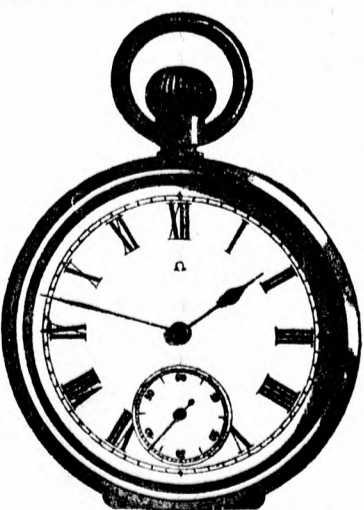
MENRATH L. és FIA

Alapított 1845.

butorraktára Ujvidéken.

Üzleti házuk átalakítása, illetőleg újja építése miatt raktárunk február hó 15-től kezdődőleg az építkezés tartamára Ferenc József-tér (főter) 3. sz. alatt a Wagner-féle házban, Erzsébet-szálloda mellett lesz.

1-12

Raktáron tartok igen szép aranyozott és valódi amerikai dublé női- és férfi tisztelettel

Tessék figyelni!

Nem okvetlenül szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczi Ferenc-út 20. szám alatt

Minden óra pontos javítása,

ha valamely része nem hiányzik 90 krajcárba kerül. — Az általam javított óráért 3 évig jótállok. — Biztosítom t. megbízóimat, hogy kellő vigyázat mellett órája igen sokáig jól fog járni.

UJDONSÁGI!

Egy remek szép betűsgyűrű 1:80.

aranyozott és valódi amerikai dublé női- és férfi tisztelettel

Fischer M. mű-órás.